

Zonnepark De Wilgengriend

Eiland Schalkwijk

Projectplan ten behoeve van beleidskader Zonnevelden Gemeente Houten

Inleiding | Projectplan Zonnepark de Wilgengriend

In samenwerking met SolarEnergyWorks en het collectief Coöperatie Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten is dit projectplan tot stand gekomen. Dit plan beschrijft hoe zonnepark De Wilgengriend aansluit bij het gemeentelijk beleidskader en welke stappen er extra zijn gezet om maatschappelijke en ecologische meerwaarde te creëren voor de omgeving. Het zonnepark project De Wilgengriend wordt door lokale coöperaties ontwikkeld. Zij verkrijgen na oplevering het volledige eigendom.

Het initiatief voor zonnepark De Wilgengriend is gestart begin 2019. Er is destijds een overeenkomst gesloten tussen SolarEnergyWorks en de grondeigenaar aan de Kanaaldijk Zuid 16 te Schalkwijk om tot de realisatie van een zonnepark te komen.

Op 14 maart 2019 heeft de gemeente Houten haar visie zonne-energie vastgesteld. Op basis van het vastgestelde beleidskader zijn er in de periode daarna diverse gesprekken gevoerd tussen de gemeente, de ontwikkelaar en grondeigenaar. Op verzoek van de gemeente Houten en provincie Utrecht heeft er een uitgebreide HIA (Heritage Impact Assessment) plaatsgevonden om de impact op de Hollandse Waterlinie in beeld te brengen. De uitkomst van de HIA is aan beide partijen gepresenteerd. Tevens heeft de Provincie Utrecht samen met een afvaardiging van Unesco een bezoek gebracht aan de projectlocatie. Op basis van de uitkomst van de HIA heeft de gemeente Houten alsmede de provincie Utrecht onafhankelijk van elkaar vastgesteld dat de komst van een zonnepark geen negatief effect heeft op de Hollandse Waterlinie als UNESCO erfgoed. Deze uitkomst heeft geresulteerd, op voordracht van de gemeente Houten, in de verdere planvorming van het zonnepark (zie bijlage rapport HIA Schalkwijk V3 en brief gemeente Houten d.d. 15-04-2019). Tevens is na aanleiding van de nieuwe kansenkaart met (plotselinge) rode contour per mail bevestigd dat deze inhoudelijke reactie gegeven dat de rode contour in de nieuwe kansenkaart voor onze plangebied niet van toepassing is. (zie bijlage beantwoording per mail Gemeente Houten 01-12-2020).

Sinds de oprichting van Coöperatie Duurzaam Eiland op 4 juni 2020 is er direct contact opgenomen door SEW om de lokale participatie gestalte te geven. Vanaf oktober 2021 is Coöperatie Opgewekt Houten aangesloten bij onze gezamenlijke ontwikkeling. Dit heeft geresulteerd in de verdere ontwikkeling van het project

Op 8 juli 2021 heeft de gemeente haar beleidskader herijkt en vastgesteld. Aansluitend daarop heeft de gemeente initiatiefnemers uitgenodigd om voor 1 november een project plan in te dienen.

Inhoudsopgave | Projectplan Zonnepark de Wilgengriend

Inleiding 2

Inhoudsopgave 3

Introductie 4

Beleidskader 8

Planning 44

Best practices 45

Slotwoord 49

Bijlagen 50

Introductie | Familie van Rooijen

Piet en Marjan van Rooijen zijn in 1989 gestart met hun melkveebedrijf op eiland Schalkwijk en wonen en werken er nog steeds met veel plezier. Hun vier kinderen zijn hier opgegroeid. Inmiddels hebben zij allemaal hun eigen weg gevonden, maar koesteren de warme herinneringen aan hun jeugd en voelen zich nog steeds verbonden met het familie bedrijf.

Omdat er geen bedrijfsopvolger is en Piet en Marja aan hun pensioen toe zijn, is men gestart met een oriëntatie naar een andere bestemming voor hun weiland. De gemeente Houten had een kanskaart zonnevelden geschreven, daarin werd voor de locatie een maximale ontwikkelingskans gegeven. In 2018 is men met de oriëntatie begonnen. Na en aantal gesprekken met SEW hebben wij de knoop doorgehakt is zijn er vol enthousiasme voor gegaan. "Wij hebben in SEW een goede ontwikkelaar gevonden. Zij hebben een plan ontwikkeld wat goed aansluit op de omgeving en in het Hollandse Waterlinie gebied past en zij willen er in samenwerking met coöperatie Duurzaam Eiland Schalkwijk een mooi project van maken."

Piet en Marjan hopen hiermee hun steentje aan duurzame energie bij te kunnen dragen en het biedt tegelijk de mogelijkheid om in afgeslankte vorm met hun bedrijf door te gaan.

Het project | zonnepark de Wilgengriend

De projectlocatie is gelegen in polder Vuylcop, ten zuiden van de Kanaaldijk Zuid 16 en ten noorden van de Schalkwijkse Wetering. Het totale oppervlakte is circa 19 hectare waarvan circa 5 hectaren benut wordt voor het verhogen van de biodiversiteit en het verbinden van bestaande en nieuwe recreatieve routes.

De verwachte productie bedraagt circa **20 GWh** per jaar. Het totaal aan te verwachten duurzaam opgewekte stroom kan worden vergeleken met het energieverbruik van ca. **5.294** huishoudens en resulteert in een CO²-reductie van ca. **8.340** ton per jaar.

Het project | zonnepark de Wilgengriend

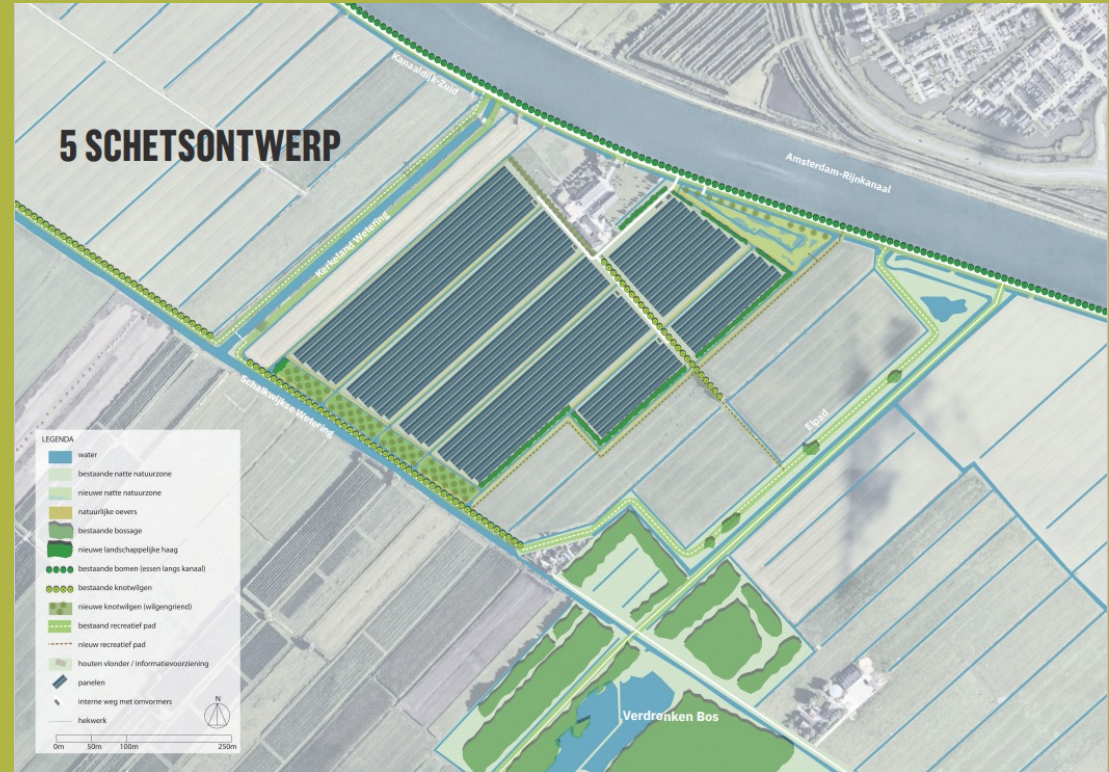
Titel initiatief Zonnepark De Wilgengriend
Initiatiefnemer Coöperatie Duurzaam Eiland
(projectgroep) Coöperatie Opgewekt Houten
SolarEnergyWorks B.V.

Aantal panelen 30.888
Opstelling Oost-West oriëntatie
Hoogte Nokhoogte max. 150-180 cm

Omvang plangebied ca. 19 ha.
Ingericht met zonnepanelen ca. 14 ha.
Landschappelijk ingericht ca. 5 ha.

Productie per jaar ca. 20 GWh
Aantal huishoudens **5.294***
*gem. verbruik 3400 KWh per huishouden.

Kostenbegroting ca. Euro 7.000.000,00
Primaire aansluiting Nieuw te realiseren Midden-
station Houten-Oost, Stedin

Beleidskader | Zonneparken Gemeente Houten

In dit verzoek beschrijven we hoe het project de Wilgengriend aansluit bij het gemeentelijk beleidskader en welke stappen daarin al zijn gezet en nog genomen zullen worden. Daarnaast heeft dit zonnepark meer te bieden dan de door de gemeente opgestelde beleidskader. Het is onze ambitie om maximale maatschappelijke toegevoegde waarde te bieden voor alle belanghebbenden.

Wij geloven in zonne-energie; de zon biedt een onuitputtelijke, veilige, duurzame en betrouwbare energiebron. Zonne-energie kan daardoor bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelen van de gemeente Houten. Het realiseren van de door de Rijksoverheid vastgestelde klimaatdoelen is voor een gemeente dé grote opgave voor de komende jaren. Samenwerking op lokaal niveau is de sleutel tot succes.

Als projectgroep voelen wij ons verantwoordelijk voor de doelen die wij nastreven. Natuur, duurzaamheid, innovatie, participatie en gedragen landschappelijke inpassing zijn de kernwaarden van dit projectplan.

Beleidskader Zonneparken Gemeente Houten

1. Meervoudig ruimtegebruik

2. Gebied

3. Procesparticipatie

4. Financiële participatie

5. Cultuurhistorie en archeologie

6. Duurzaamheid

7. Toekomstgerichtheid

Meervoudig ruimtegebruik

Zonnepark De Wilgengriend

Eiland Schalkwijk

Meervoudig ruimtegebruik

Landschappelijke inpassing

Het landschappelijk plan is een samenspel tussen diverse stakeholders, waaronder landschapsarchitect bureau Feddes-Olthof, direct aanwonenden, Hydro-bioloog prof. Dr. Wladimir Bleuten (meer dan 40 jaar woonachting in de omgeving Schalkwijk) en ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot. Door de brede betrokkenheid van stakeholders is er een gedragen plan ontstaan dat meer biedt dan enkel de opwek van zonne-energie.

In gezamenlijkheid is gekeken hoe de landschappelijke inpassing het beste kan aansluiten op de cultuurhistorische waarden van de omgeving alsmede ruimte creëren voor flora en fauna die in de loop der jaren door de overbemesting zijn verdrongen (Zie bijlage rapportage toetsing ihkv natuurwetgeving).

In de huidige situatie is de projectlocatie een monotoon grasland op zware kleigrond ten behoeve van melkvee. Door de zware kleigrond is een andere agrarische invulling niet mogelijk. Door jarenlange bemesting van het land is er weinig diversiteit aan flora en fauna in het plan gebied. Hier willen wij een positieve verandering in aanbrengen middels een goed doordacht plan. Daarnaast is er een direct positief resultaat meetbaar in de strijd tegen CO² uitstoot.

Natuurlijk beheer door schapen

In overleg met CDE en hun achterban is duidelijk naar voren gekomen hoe zij het beheer van het zonnepark willen vorm geven. Om machinaal beheer zo veel mogelijk terug te dringen worden schapen ingezet om het beheer van het toekomstige kruidenrijke grasland zo natuurlijk mogelijk te laten verlopen. De onderlinge afstand tot de tafels samen met de bifacial zonnepanelen bieden voldoende zonlicht en vocht aan de ondergrond ingezaaid met kruidenrijk mengsel. Dit heeft een positief effect op de bodemkwaliteit en de biodiversiteit.

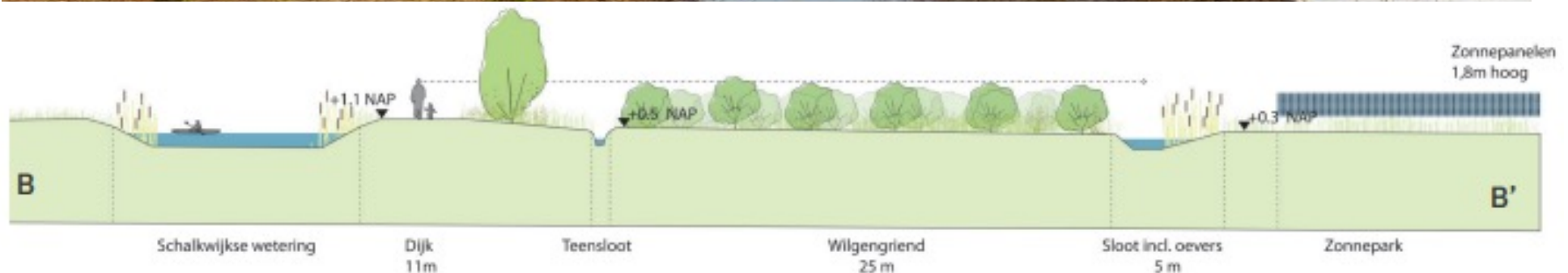

Meervoudig ruimtegebruik

Wilgengriend

Middels de aanplant van de wilgengriend wordt aansluiting gevonden op de wetering en het grasland. Hierdoor ontstaat er een natuurlijke overgang tussen de oevers en de Schalkwijkse Wetering. Deze aanplant zorgt voor nieuwe natuur waar nieuwe biotopen van zullen profiteren. Het biedt de nodige beschutting aan vogels en kleine zoogdieren, geeft een meer natuurlijke overgang tussen de weteringoever en het daar achter gelegen grasland. Daarnaast ontnemt het zicht op het zonnepark van de zuidzijde zonder dat dit het landschappelijke beeld verstoort.

Rondom de reeds aanwezige wilgen, op de zuidelijke grens tussen de projectlocatie en het klompenpad, planten we nieuwe wilgentenen aan tussen de bestaande wilgen. Hierdoor ontstaat er een oppervlakte van ruim 1 hectare aan nieuwe natuur die ambachtelijk wordt ingezet ten behoeve van rietmakers en resthout voor bio-verbranding. Daarnaast wordt er CO₂ opgeslagen in de wilgentenen.

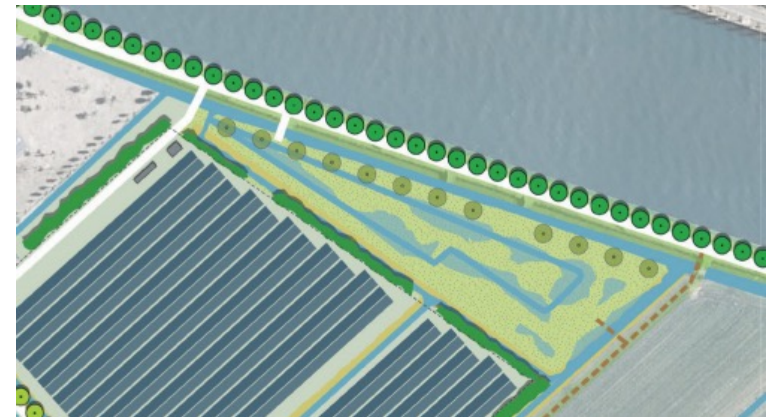

Meervoudig ruimtegebruik

Plas-dras weide

Om het verlies aan ruimte voor weidevogels te compenseren wordt er aan de noordzijde van het plangebied een plas-dras weide of weidepoel aangelegd (zie bijlage rapport natuurcompensatie en bufferzone, prof dr. W. Bleuten). Bovendien is de poel gekozen om het gebied van de zonnevelden te integreren met de omgeving. Het gebied wordt vitaler dan het was voor de flora en fauna, maar krijgt opeens ook veel meerwaarde voor de recreant.

Deze weidepoel wordt een ondiepe plas in het weiland waarin, gedurende het voorjaar en de zomer, water blijft staan. Weidepoelen zijn aantrekkelijk voor grondel eenden, zoals wilde eend, slobbeend, en kraakeend en ook voor knobbelzwanen en grauwe ganzen. Voor weidevogels hebben vooral de oevers van zulke poelen iets te bieden. De minimale grootte van een weidepoel is naar schatting (geen onderzoeksgegevens hierover gevonden) ten minste 1000 m². Kleinere poelen zijn vooral interessant voor herpetofauna (kikkers, padden, salamanders). Het beheer en onderhoud van de weidepoel is van belang voor het behoud van de functie van de weidepoel. Een nadere uitwerking vindt u terug in het beheerplan en in de bijlagen van dit projectplan treft u een nadere uitwerking van de plas-dras weide.

Meervoudig ruimtegebruik

Recreatie

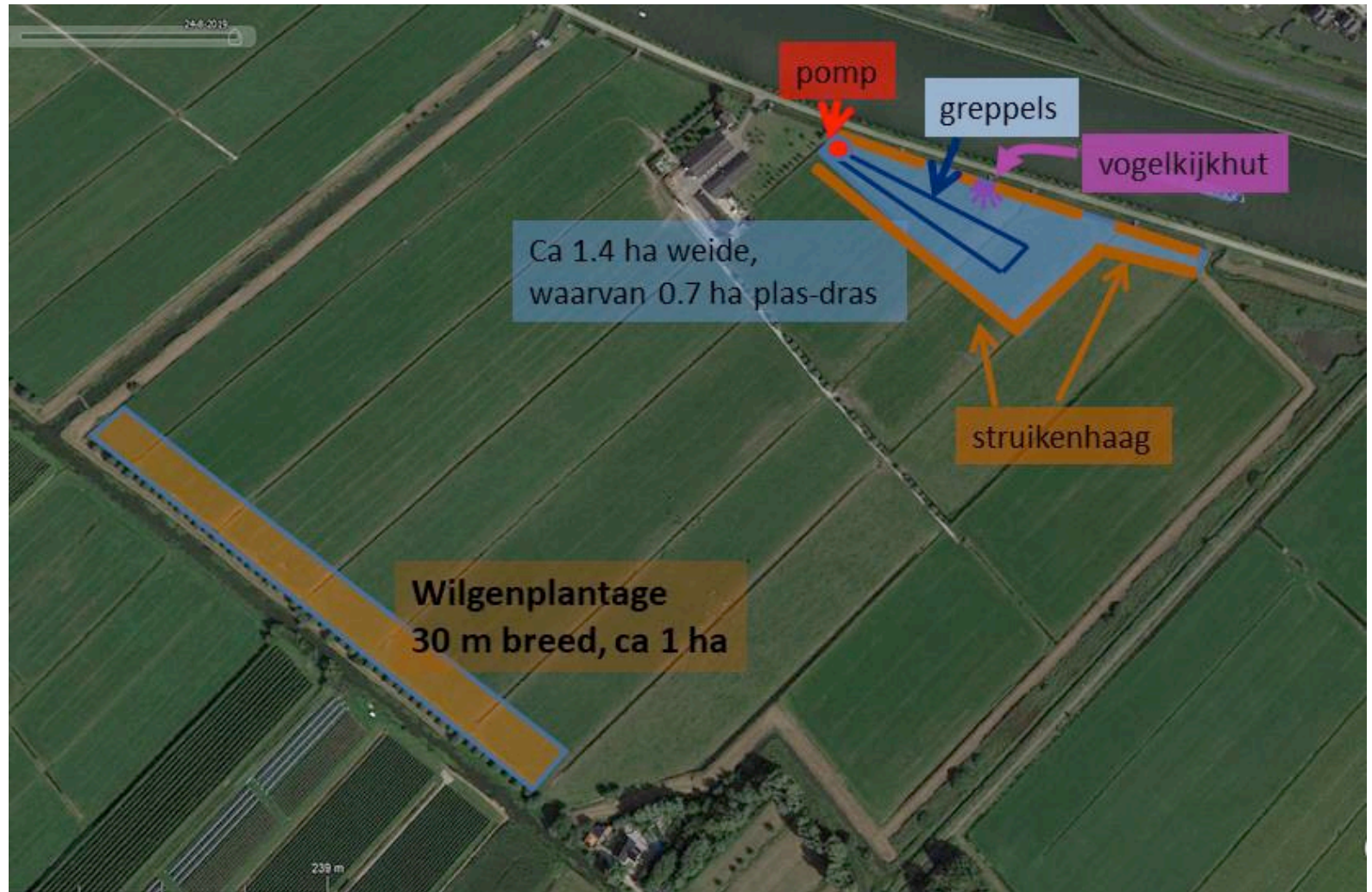
Aan de noordzijde wordt door de strook met nieuwe natte natuur een vlonderpad aangelegd. Dit pad loopt via de plas-dras weide als informeel struinp pad via de oostzijde van het plangebied. Aan de noordzijde sluit het pad aan op de bestaande recreatieve route naar het verdronken bos. Hierdoor wordt een nieuwe wandelronde mogelijk en ontstaat een wandelverbinding tussen de Schalkwijkse Wetering en de Kanaaldijk Zuid. Door te starten bij de plas-dras weide kan men via vlonders richting de wilgengriend struinen en krijgt men een mooie natuurlijke overgang naar het verdronken bos.

Vanuit de geplande vogelkijkhut kunnen bezoekers uitkijken over de plas en drasweide en het zonnepark.

Meervoudig ruimtegebruik

Overzicht plangebied

Gebied

Zonnepark De Wilgengriend

Eiland Schalkwijk

Gebied

Het plangebied ligt in de open komgebieden, ook wel de Polder Vuylcop genoemd, en ligt redelijk onopvallend in de open polder. Aan de oostzijde van het plangebied, vanaf de Kanaaldijk tot aan de Schalkwijkse Wetering, ligt een aantrekkelijk natte natuurstrook met recreatieve route en aan de Zuidzijde van het plangebied ligt de Schalkwijkse Wetering. De openheid van de polder en de lange lijnen die worden gevormd door de sloten vallen op. Op de achtergrond zijn met name de windturbines aan de overzijde van het kanaal zichtbaar. De belangrijkste structuur wordt gevormd door de rij met knotwilgen en het klompenpad langs de wetering. Het klompenpad en ook het grondlichaam langs de Kerkeland Wetering liggen wat hoger dan het plangebied.

Hollandse Waterlinie

In 2018 is het gebied geanalyseerd door de gemeente Houten en is het gebied als zeer kansrijk aangestipt (groen). Op een later moment is de HWL genomineerd voor Unesco Wereld Erfgoed en is het gebied gewijzigd naar oranje. Op voorspraak van de gemeente Houten en Provincie Utrecht is de invloed van een zonnepark in dit gebied in relatie met de Hollandse Waterlinie (HWL) en de toekomstige status als UNESCO erfgoed in beeld gebracht. Door het bureau Land-iD is een uitgebreide Heritage Impact Assessment (HIA) opgesteld en gepresenteerd aan de gemeente Houten en provincie Utrecht (zie bijlage HIA). Nadien is een delegatie, waaronder een Unesco-werkgroep uit Frankrijk, ter plaatse geweest ter beoordeling van het plan. De uitkomst van dit rapport is dat het zonnepark de beleving van de HWL als systeem niet aantast (zie bijlage rapport HIA Schalkwijk V3, brief d.d. 15-04-2020 en email Gemeente Houten d.d. 01-12-2020 en 26-11-2021).

Van het totale oppervlak van 19 hectaren wordt circa 5 hectaren benut voor het verhogen van biodiversiteit en het versterken van bestaande en nieuwe recreatieve routes. In het gebied wordt een zonnepark van circa 14 hectaren aangelegd. Voor dit plan geldt dat bestaande bosschages en bomen worden gerespecteerd. De huidige bosschages, struwelen en bomen zullen, zowel binnen als langs de randen van het plangebied, blijven bestaan. Waar nodig worden deze landschappelijke elementen versterkt met extra inheemse boom en heestersoorten. Bovenstaande is tot stand gekomen na overleg met direct belanghebbenden waaronder bewoners en fruitelers (zie bijlage Beplantingsplan).

Gebied

Landgebruik

Tijdens de informatieavonden en keukentafelgesprekken hebben wij overleg gevoerd met verschillende agrariërs uit de omgeving van ons plangebied. Met één fruitteler hebben wij nadere gesprekken gevoerd omdat deze zorgen had over het aanplanten van bepaalde boomsoorten op zijn bedrijfsvoering. Op basis van hun inbreng hebben wij het beplantingsplan aangepast. Hierdoor is er een sterk verminderde kans dat de roodvuurbacterie overslaat door toedoen van de nieuwe aanplant op de naastgelegen fruitbomen van de teler.

Daarnaast is er een positief effect op de bestaande bodemkwaliteit doordat er geen mest meer wordt uitgereden over het land. Tevens wordt er op 5Ha grond natuurwaarde gecreëerd door de aanleg van een plas-dras gebied en een wilgengriend. Daarnaast planten wij conform het inpassingsplan ter afscherming van het zonnepark inheemse boom- en struiksoorten waar vogels zich kunnen nestelen. Tussen de zonnepanelen wordt een kruidenrijk grasmengsel gezaaid.

Proces participatie

Zonnepark De Wilgengriend

Eiland Schalkwijk

Proces participatie

Als Coöperatie Duurzaam Eiland (CDE) en Opgewekt Houten (OH), hierna te noemen de Coöperaties, en SEW onderschrijven wij het Beleidskader Zonnevelden zoals door de gemeente Houten is vastgesteld. Vanuit deze basis hebben wij als volgt geacteerd.

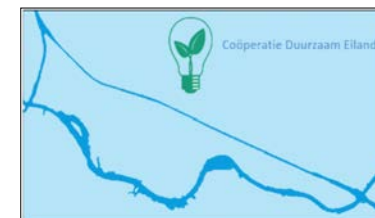
Betrokkenheid omgeving.

1. Vooruitlopend op een eerste omwonenden bijeenkomst is er voor gekozen om vanuit de CDE een bijeenkomst te beleggen met de grondeigenaar de familie van Rooijen. Met het bestuur van CDE hebben we daar nader van gedachten gewisseld over het wat, hoe en waarom. Daarbij kwam al snel boven water dat de intentie van de familie van Rooijen is; Wij hebben op deze plek altijd met veel genoeg en geleefd met ons gezin en willen hier onze oude dag doorbrengen en dan is zeker tegen het licht van de energietransitie het mooi als we daar ook ons steentje aan kunnen bijdragen.

Als CDE zagen wij al snel in dat de inrichting van het plan en het te creëren maatschappelijke draagvlak de basis zou kunnen zijn van plan wat gedragen kan worden door de omwonenden en bewoners van het Eiland van Schalkwijk. Het is immers ons allen achtertuin!

De eerste bijeenkomst, december 2020, in de Wiese daarbij waren de directie burens, de familie van Rooijen, CDE, lokale stakeholders cq deskundigen op het gebied van de landschapsinrichting en Solar EW aanwezig.

Gezien de bijzondere ligging van het plangebied, is er door de aanwezigen voor gepleit om de recreatieve aantrekkelijkheid van het plan aanzienlijk op te waarderen. Dit ook tegen het licht van de Hollandse Waterlinie welke als mogelijk Wereld Erfgoed wordt aangewezen. En die gezien de gewijzigde zienswijze van de gemeente Houten een andere inpassing vereist. De geopperde wijzigingsvoorstellen zijn door de landschapsarchitect meegenomen ter verwerking.

Proces participatie

2. Door de betrokkenheid van de omwonenden is een verrijking voor het plan ontstaan.

De 2^e bewonersavond is gehouden in juli 2021, in een van de bedrijfsgebouwen van de familie van Rooijen. Daarvoor zijn omwonenden vanuit een veel grotere kring uitgenodigd. Waarbij door Corona beperkingen de 1,5meter afstand in acht is genomen en er vooraf een vaste plaats op naam gereserveerd is. Van dit draaiboek en administratie zijn stukken voorhanden.

We hebben er voor gekozen om de alle per mail gereageerde personen die om een of andere reden niet aanwezig konden zijn als CDE persoonlijk te bezoeken voor nadere informatie verstrekking en om hun vragen te kunnen beantwoorden.

Gezien de overschrijdende belangen en het draagvlak van de gehele gemeente Houten is er voor gekozen om als Coöperatie Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten in gezamenlijkheid verdere participatie van De Wilgengriend te ontwikkelen

De coöperaties vinden het belangrijk dat eerst degenen die iedere dag tegen de zonneweide aan moeten kijken hun input hebben kunnen geven. Uiteindelijk werd in de bijeenkomst met de direct omwonende duidelijk dat er tegengestelde belangen naar boven kwamen.

De agrarische belangen en de belangen van de niet agrarische omwonenden. Beiden hadden voorstellen die grote invloed gehad hebben in de verdere ontwikkelingen van het plan “De Wilgengriend”.

Met name de inbreng van de agrarische gemeenschap spitse zich toe op de beplantingen van de aangrenzende percelen, te weten fruitboomgaarden, voorkomen dient te worden dat er beplantingen worden gezet die perenvuur overdraagbaar zijn.

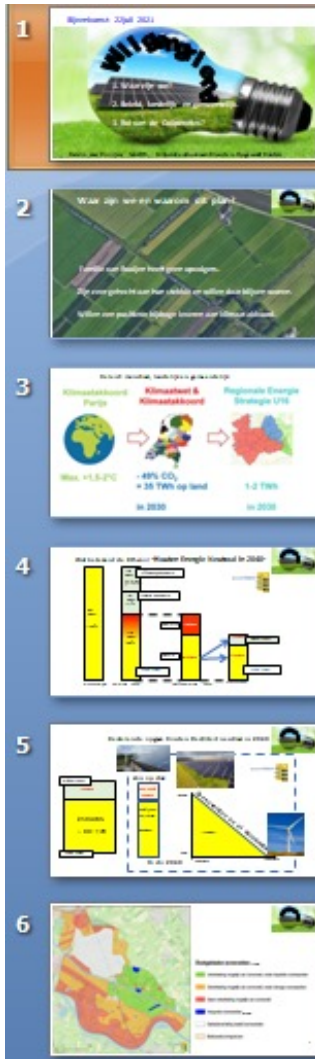
Met name de omwonenden die niet bedrijfsmatig met het plangebied betrokken zijn, waren met name bezorgt voor het doorbreken van het open landschap en de evt verfrommeling daarvan.

Er was weerstand maar ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid om niet alleen maar “Nee” te zeggen maar ook mee te denken in onder welke voorwaarden en kansen dit “Wel” haikbaar zou kunnen worden.

Wat erg mooi was te zien dat er onder de aanwezigen over en weer begrip was voor elkaars menigeen en verschillende belangen. Sluimerende deskundigheid werd ingebracht door de buurtbewoners. Daar is door de landschapsarchitect gaarne gebruik van gemaakt bij het voltooiën van het plan.

Hun bijdrage en hun actieve inbreng hebben geleid tot de landschappelijke inrichting zoals die nu voorligt. De direct betrokkenen geven nu aan dat ze het huidige plan een verbetering vinden ten opzichte van het vorige plan. Het voelt alsof men met een eigen project bezig was. Zij spraken zich positief uit over de gang van zaken in een kranteninterview over de gang van zaken.

Proces participatie

3. Omwonenden die direct zicht hebben op het zonneveld of aan het perceel grenzen.

Doordat de omwonenden een pro-actieve inbreng hebben gehad aan de voorkant van het proces is hun sturing intens geweest. Men had alle begrip voor de zienswijze van de familie van Rooijen.

CDE heeft ervoor gekozen om de omwonenden in eerste instantie persoonlijk te benaderen. Op het Eiland van Schalkwijk is de gewoonte dat je bij je buren¹ koffie gaat drinken als je iets belangrijks te vertellen hebt, waar je dan aan de keukentafel in alle rust mensen het hoe en waarom kunt uitleggen en je verhaal kunt doen. Zo ook de plannen voor het zonneveld toelichten.

Door deze aanpak en directe inbreng van de omwonenden is het een ook een plan geworden wat past in de omgeving en aansluit op het Verdrongen Bos, wat op steenworp afstand ligt. Ook is er vanuit historische achtergronden en oorspronkelijkheid van het landschap voor het aanbrengen van een brede productiegriend langs de Schalkwijkse wetering.

En dit is ook een aanwinst voor de gehele lokale bevolking. Een zonneveld is nooit mooi, maar op deze manier is er goed mee te leven. “Niet allen de lasten maar ook de lusten”.

Postcodes

Schalkwijk 3998 WK Kanaaldijk
 Schalkwijk 3998 WH Kaaidijk
 Schalkwijk 3998 WJ Neereind
 Schalkwijk 3998 WC Trip

Tull en 't Waal 3999 NN Waalseweg
Tull en 't Waal 3999 NP Waalseweg
Tull en 't Waal 3999 NR Waalseweg
Tull en 't Waal 3999 NS Waalseweg
Tull en 't Waal 3999 NT Waalseweg
Tull en 't Waal 3999 NV Waalseweg

Wie

Bert
 Bert
 Bert
 Bert
 Joris
 Joris
 Joris
 Joris
 Joris

Proces participatie

4. Kwaliteit van de communicatie en participatieplan.

Vanuit de vertrouwensband die we als dorpsgenoten met elkaar hebben kan de basisdiscussie over de energietransitie gemakkelijker gevoerd worden.

Door de persoonlijke inbreng van een ieder wordt het pallet van kleuren gemaakt. Het plan groeit zo werkende weg naar haar definitieve vorm. Ieder brengt op die manier zijn persoonlijke inbreng in vergelijkbaar met een stukje van de legpuzzel, onder het mom van “het totaal is meer dan de som der delen”.

Lokale samenwerking en communicatie in alle vormen is de basis voor het draagvlak onder onze plannen.

Met zijn allen een plan maken is niet de gemakkelijkste weg maar je creëer wel een groot draagvlak onder de bevolking. De kwaliteit van de communicatie zit hem vooral in de gemeenschap zin waar je met zijn allen aan werkt. Geen loze beloftes maar reële gedragen voorstellen die ook inpasbaar zijn in het plan. De techniek daar zijn bureaus voor dat komt wel in orde maar een kwalitatief goed participatietraject volbrengen is het bekende mensenwerk tussen de bewoners en de Coöperaties als vertegenwoordigende partij van de inwoners van het Eiland van Schalkwijk en dus de gemeente Houten.

Tevens is er ook het besef dat het hier niet alleen om het Eiland van Schalkwijk gaat, maar om de hele gemeente Houten. Daarom is de samenwerking gezocht tussen de Coöperatie Duurzaam Eiland (CDE) en Opgewekt Houten (OH) en onderschrijven de beide Coöperaties vanuit die samenwerking dit plan onder het mom van: “alleen ga je sneller, samen kom je verder”.

Proces participatie

5. Hoe informeren we de bewoners?

De Coöperaties hebben een leidende rol gehad in het participatieproces. Hoe zag dat participatieproces er dan precies uit? De projectontwikkelaar Solar EW heeft van het begin af aan op het standpunt gestaan dat niet zij maar de Coöperaties als lokale partijen de gemeentelijke boodschap van uit het Beleidskader Zonnevelden het beste kunnen uitdragen. Dit vertrekpunt wordt door de Coöperaties geheel onderschreven. Als Coöperatie Duurzaam Eiland hebben we vanaf de oprichting juni 2020 ons ingespannen om de boodschap uit te dragen binnen de communicatiekaders die wij hebben. Je kunt wel tegen zijn maar het is een genomen besluit. De boodschap is niet of ze er komen maar de hoe en op welke manier ze er komen. Als je er bij bent kun je mee sturen anders sta je teleurgesteld aan de kant en gaat het je overkomen. En we doen dit ook omdat er groter verband aan ten grondslag ligt. Onze kinderen en kleinkinderen willen en moeten ook verder kunnen.

Zo is de afgelopen 1,5 jaar een klimaat geschapen waar de weerstand veranderde in begrip en zelfs meedenken over het hoe en wat! Door deze benaderingswijze hebben we langzamerhand veel bewoners mee kunnen nemen de Energietransitie in zijn algemeenheid en het inpassen van de zonnevelden in het bijzonder. Als indieners zijn we trots op de inzet en het meedenken van de inwoners op het Eiland van Schalkwijk. Hierdoor is het niet ons plan geworden, maar het plan van alle inwoners.

Ook heeft een rol gespeeld dat CDE geen commerciële ondernemer is, maar een initiatief van de bevolking zelf dat wordt gedragen door mensen die ze kennen. Als bevolking zijn we zelf aan zet om van een bedreiging een kans te maken op een wijze dat het profijtelijk is voor iedereen om in actie te komen (zie bijlagen gespreksverslagen en notulen).

Financiële deelname

Zonnepark De Wilgengriend

Eiland Schalkwijk

Financiële deelname

ZEGGENSCHAP: Gelijkwaardig optrekken en 100% lokaal eigenaarschap

Algemeen

Het projectplan en deze paragraaf zijn het resultaat van een langdurige en betekenisvolle ontwikkeling van de samenwerkingsrelatie tussen de ontwikkelaar en de coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten in het afgelopen jaar. De gezamenlijke partijen hebben hun professionele kennis van techniek en ontwikkeling en de kennis van lokale verhoudingen en geschiedenis gebundeld, en voldoende tijd genomen om een kwalitatief hoogwaardig plan op te leveren voor invulling van 55 ha zonneveld in diverse initiatieven. Het project de Wilgengriend waar dit plan over gaat is er daarvan één.

Het eigenaarschap en de exploitatie van het zonneveld komt in handen van beide coöperaties. Dit zijn ledenorganisaties van, voor en door inwoners van de gemeente Houten. Door het gratis lidmaatschap zijn er geen belemmeringen om mee te doen. Inwoners kunnen als leden invloed uitoefenen op het beleid dus ook op de besteding van eventuele overwinst. Leden worden zo met elkaar verbonden waarbij de coöperatieve eigendom het bindmiddel is.

In deze paragraaf schetsen de coöperaties hoe blijvende betrokkenheid en zeggenschap van de omgeving zijn gegarandeerd, en hoe inwoners en bedrijven de kans hebben om dit project mede te financieren en te exploiteren en er zo geld aan te verdienen.

Financiële deelname

Volledig eigendom lokale energiecoöperaties

De coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten streven naar 100% eigenaarschap van het project. Met formeel eigenaarschap krijgen inwoners sturing op de kosten en opbrengsten van het project en wordt het materieel eigenaarschap ('het is óns veld') versterkt. Dat is zowel in de ontwikkelfase als de exploitatiefase van waarde. Tijdens de ontwikkelfase hebben direct omwonenden zeggenschap over het ontwerp, wat ook duidelijk is verwoord in hoofdstuk 3 procesparticipatie. En tijdens de exploitatiefase hebben de leden van de coöperaties zeggenschap als er beslissingen moeten worden genomen over bijvoorbeeld aanpassing van de inrichting van het project of over de besteding van eventuele overwaarde in het project.

De coöperaties en de ontwikkelaar hebben de afspraken hiervoor vastgelegd in een overeenkomst. Als bijlage toegevoegd de verklaring dat er een overeenkomst van die strekking bestaat.

100% Lokaal eigenaarschap wordt stapsgewijs bereikt. Voor de ontwikkel- en realisatiefase van het project richten de coöperaties samen met de projectontwikkelaar een project-BV op waarvan ieder (de twee coöperaties enerzijds, de ontwikkelaar anderzijds) 50% van de aandelen houdt. In de aandeelhoudersovereenkomst wordt vastgelegd dat de gezamenlijke coöperaties het eerste recht hebben om de aandelen van de ontwikkelaar te kopen om zo 100% lokaal eigenaarschap te bereiken.

Financiële deelname

PROFIJT: Participeren/profiteren

Inwoners investeren mee

Iedereen kan meedoen ongeacht inkomen. Uitgangspunt van de (financiële) participatie van de coöperaties is een brede solidariteit binnen de gemeente Houten, zodat iedereen die dat wil en woont in de gemeente mee kan doen. Afgeleid doel is het verbinden van buitengebied en verstedelijkt gebied: de energie van de zon is er tenslotte voor iedereen!

De ontwikkeling en de realisatie van het project wordt naar verwachting voor 15% gefinancierd met eigen vermogen en voor 85% met vreemd vermogen. Het eigen vermogen moet door de aandeelhouders in de project-BV worden ingebracht. De coöperaties Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten brengen hun aandeel daarvan in via geld dat leden ter beschikking stellen. Via de Algemene Ledenvergadering hebben ze medezeggenschap over de inzet van de coöperatie in het project. Huishoudens en bedrijven die geld ter beschikking stellen worden automatisch lid van een van de coöperaties.

Voor het beschikbaar stellen van geld zijn verschillende vormen denkbaar: bijvoorbeeld achtergestelde leningen, participaties/obligaties of certificaten van aandelen. Over de beste vorm voor dit project nemen de coöperaties later in het proces een beslissing. Bij het werven van geld passen de coöperaties de wettelijke regels toe inzake de investeerderstoets en het tegengaan van witwassen. Mogelijk wordt een gespecialiseerd crowdfunding platform ingeschakeld om dit proces goed te begeleiden.

Deze toets heeft tot doel om een consument slechts een verantwoord deel van zijn vrij belegbare vermogen te laten beleggen en om de consument meer uitdrukkelijk over de gepaard gaande risico's te waarschuwen indien de investeerderstoets een negatieve, overigens niet-bindende, uitkomst heeft.

Financiële deelname

Omdat de coöperaties inwonersinitiatieven zijn, zullen zij in eerste instantie het benodigde geld ophalen bij inwoners van de gemeente Houten. De verwachting is dat het benodigde kapitaal in de gemeente Houten kan worden opgehaald. Om de 'kleine beurs' leidend te maken ten opzichte van kapitaalkrachtige financiers willen de coöperaties bij toewijzing van participaties/obligaties gebruik maken van de 'baksteenmethode'. Die is met succes gebruikt bij bijvoorbeeld Windplanblauw in Flevoland. Met die methode worden participaties niet toegekend op basis van moment van inschrijven of omvang van de inschrijving. Iedereen die binnen de openstellingsperiode inschrijft, krijgt eerst het kleinste aantal participaties toegewezen waarvoor ingeschreven is, gevolgd door het een na kleinste aantal, net zolang tot het doelbedrag gevuld is. De 'bakstenen' worden zo om de beurt op elkaar gestapeld, tot het muurtje af is. Inschrijvers voor kleine participaties zijn zo zeker van toekenning. Financiers die voor grote aantallen inschrijven zijn niet zeker dat zij alle participaties/obligaties krijgen toegekend. Daarmee wordt de financiële participatie zo breed mogelijk beschikbaar gesteld.

Duurzaam Eiland en Opgewekt Houten zoeken daarnaast ook naar mogelijkheden om de drempel voor mensen met een smalle beurs zo laag mogelijk te maken. Daarvan zijn goede voorbeelden van coöperaties elders in Nederland, bijvoorbeeld Zonneveld Meikade in Ede. In dat project stelt de gemeente zich garant voor deelname van mensen met een lager inkomen.

Bij het werven van financiering voor het eigen vermogen hebben inwoners van de gemeente Houten voorrang. Bepalend daarvoor zijn de postcodes binnen de gemeente. Mocht het benodigde bedrag dan nog niet bereikt zijn, geven de coöperaties de gelegenheid aan inwoners van de omliggende gemeenten om deel te nemen. Als ook dan nog niet voldoende geld beschikbaar is, wordt intekening algemeen opengesteld.

De coöperaties bieden voor het verstrekken van geld vanzelfsprekend een marktconforme vergoeding waarin het risico van het project is ingeprijsd. Inwoners die geld ter beschikking stellen hebben op deze manier financieel profijt van het project.

Financiële deelname

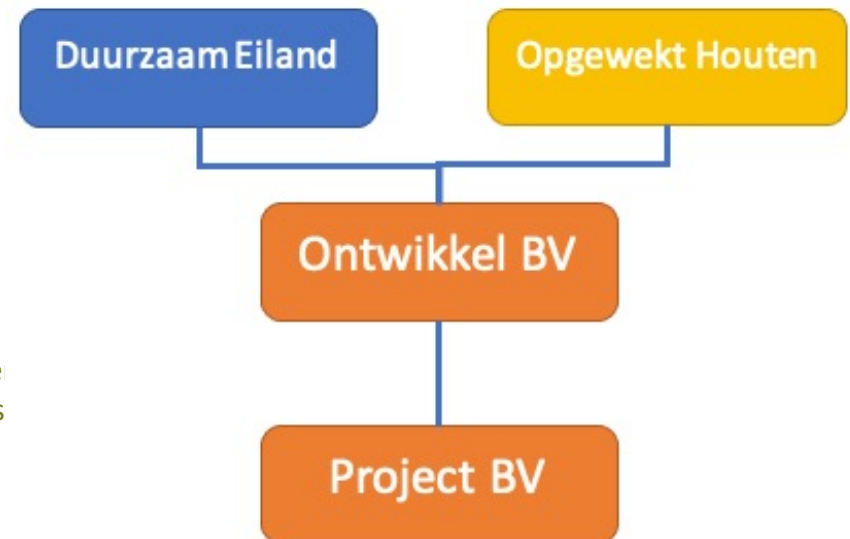
Lokale verkoop van stroom

De coöperaties zullen onderzoeken hoe de opgewekte stroom lokaal met korting kan worden verkocht aan huishoudens en lokaal gevestigde bedrijven. Dit binnen de beperkingen die de Elektriciteitswet stelt: aanvraag van een vergunning voor energielevering is niet de bedoeling. De mogelijkheid om stroom te kopen met korting op het tarief is een voordeel van het project voor inwoners en bedrijven in de omgeving.

Overwaarde en besteding

Het zonneveld wordt geëxploiteerd in een project-BV waarvan de gezamenlijke coöperaties ten minste 50% en naar verwachting 100% eigenaar zijn. De winst die met de exploitatie wordt gemaakt valt in de project-BV.

De eigendom van de project-BV verloopt via een gezamenlijke ontwikkel-BV waarvan de coöperaties enig aandeelhouders zijn. De coöperaties benoemen en zien toe op het bestuur van de ontwikkel-BV. De project-BV keert jaarlijks de overwaarde als dividend uit aan de ontwikkel-BV. Die beslist wat er met dat geld gebeurt: investeren in ontwikkeling van andere projecten en (of) uitkering aan de individuele coöperaties.

Financiële deelname

Een uitkering aan de individuele coöperaties wordt beschouwd als ‘opbrengst uit deelneming’. De Algemene Ledenvergadering van de coöperatie bepaalt de bestemming van de opbrengst. Die moet bij voorkeur in lijn zijn met de statutaire doelstelling. Het zoeken is naar een besteding van de overwaarde die het grootste effect heeft op verduurzaming. Te denken valt aan een gebiedsfonds ter bestrijding van energiearmoede (‘Energiearmoedefonds’). Voor mensen met een beperkt inkomen kan de energietransitie knellend zijn. Als meer dan 10% van het gezinsbudget op gaat aan de energierekening spreken we van energiearmoede. De coöperaties streven “profijt voor iedereen” na en willen daarom onderzoeken wat de beste manieren zijn om vanuit de energieprojecten mensen die door of vanwege de energietransitie in de knel komen te helpen. Dat start in al 2022 via de Energietafel en in samenwerking met Stichting Energierijk Houten en Woningcorporatie Viveste.

Afhankelijk van de omvang van de opbrengst zouden de coöperaties ook andere duurzaamheids- en (of) inwonersinitiatieven willen steunen. Te denken valt aan:

Ondersteuning geven bij de verduurzaming van bestaande woningen en kleine bedrijfsgebouwen met een energielabel lager dan D;
Het ondersteunen van toekomstgerichte lokale energie-initiatieven.

In deze fase van de ontwikkeling van het project is het nog te vroeg om over besteding van overwaarde harde toezeggingen te kunnen doen: het zonneveld is er nog niet, en er is nog geen zicht op hoeveel overwaarde er in het project zit, en op welk moment.

Collectieve inkoop van zonnepanelen

De zonnepanelen voor het zonneveld worden groot ingekocht. De coöperaties onderzoeken of dakeigenaren van grote daken (ten minste 300 m² vrij beschikbaar dakoppervlak) in een straal van 2,5 km geïnteresseerd zijn om met die inkoop mee te doen. Hiermee verlagen coöperaties de drempel om beschikbaar dakoppervlak te benutten, en stimuleert de komst van het zonneveld ook dakeigenaren om te werken aan verdere verduurzaming. Dit is een mooie aanvulling op het project Zon-op-Grote-daken, waarin de coöperaties al samen optrekken met de Stichting Impact Houten. Die ontzorgt van dakeigenaren in Houten bij verduurzaming en het aanvragen van (I)SDE-subsidie.

Financiële deelname

Lokale initiatieven

BETROKKENHEID: Lokale bedrijven en organisaties werken aan het project

Lokale ondernemers en organisaties kunnen betaald werk doen voor het project.

De coöperaties en de ontwikkelaar willen graag bedrijven uit de omgeving betrekken bij de realisatie van het project. Bijvoorbeeld voor graafwerk, het bouwen van de tafels voor de zonnepanelen en het installatiewerk. Zo komt geld dat in het project wordt geïnvesteerd in de Houtense omgeving terecht. Dat geldt ook voor het beheer en onderhoud van het project gedurende de exploitatiefase. De coöperaties streven ernaar dat bijvoorbeeld het maaien en het onderhoud van het groen worden gegund aan bedrijven in de omgeving. Daarbij hebben de coöperaties een voorkeur voor bedrijven die mensen inzetten met afstand tot de arbeidsmarkt, en (of) mensen die werkend leren.

De omzet voor het lokale bedrijfsleven en de werkgelegenheid die het project biedt zijn ook profijt voor mensen in Houten.

De coöperaties hebben bewust nog geen verdere invulling gegeven aan het betrekken van lokale bedrijven en organisatie, omdat dit meer voor de hand ligt in het vervolgtraject wanneer de precieze invulling van het zonneveld en de daar bijhorende tijdslijnen van realisatie en exploitatie bekend zijn.

Cultuurhistorie en Archeologie

Zonnepark De Wilgengriend

Eiland Schalkwijk

Cultuurhistorie en Archeologie

De Nieuwe Hollandse Waterlinie

Het plangebied ligt binnen het inundatiegebied van de Nieuwe Hollandse Waterlinie in het strategische landschap. Het grenst aan de Schalkwijkse Wetering, onderdeel van het watermanagementsysteem, maar ligt wel buiten de schootsvelden of verboden kringen van de forten. In 1200 werd de wetering gebruikt voor het ontginnen van het landschap, pas veel later is de wetering gebruikt als inundatie kanaal en daarna is het gebruikt voor de aanvoer van landbouw goederen richting Bisdom Utrecht. De retour vracht betrof afval uit Utrecht dat men richting de oude vuilstort bracht naastgelegen aan het huidige verdrinken bos. Middels de ontworpen landschappelijke inpassing wordt aansluiting gezocht op de cultuurhistorische waarde van vóór 1900.

Plangebied op kaart van rond 1900

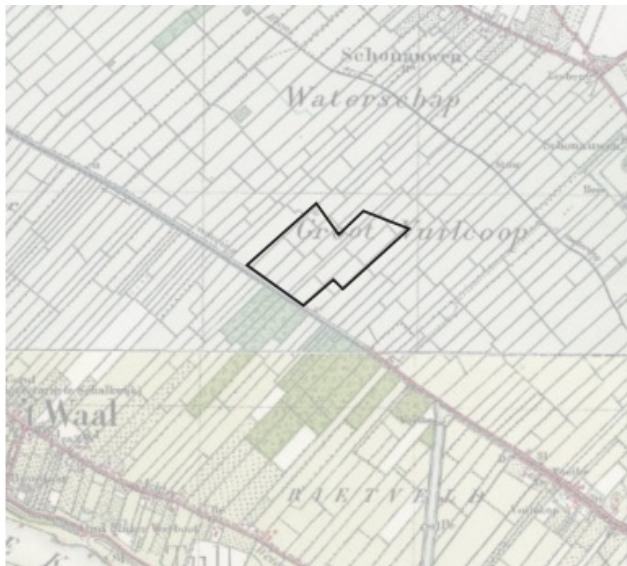
Plangebied op kaart van rond 1950

Cultuurhistorie en Archeologie

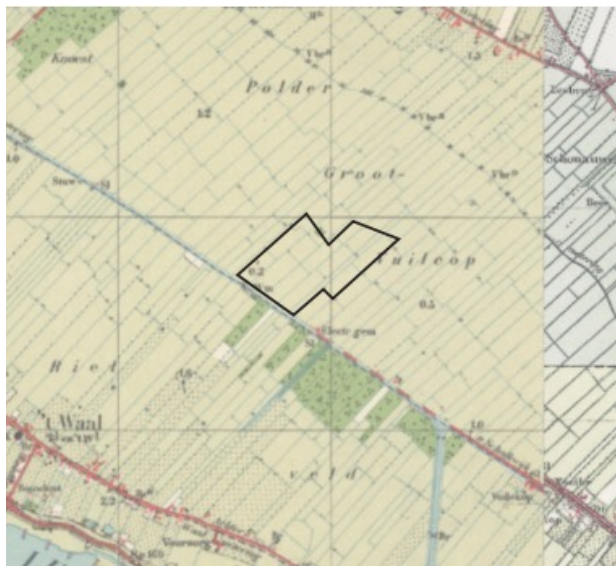
Cultuur historische waarden

De karakteristieke lange sloten in het gebied met hun mooie zichtlijnen worden behouden in ons plan. De steile oevers van deze sloten worden aangepast naar een meer geleidelijk verloop zodat deze sloten natuurlijke oevers krijgen. Hiermee wordt het water en de oevers toegankelijker voor flora en fauna en wordt er meer (regen)water opgevangen in het plangebied.

In de de kaart van rond 1900 is goed te zien dat er grote wilgen grienden langs de wetering bestonden. Ons projectplan brengt deze verloren cultuurhistorische waarde weer terug door ruim 1.5 hectare wilgengriend aan te planten.

Plangebied op kaart van rond 1900

Plangebied op kaart van rond 1950

Cultuurhistorie en Archeologie

Met onze landschappelijke inpassing laten wij zien dat wij de archeologische waarden in het zuidelijke deel van het plangebied eerbiedigen. Langs de Schalkwijkse Wetering liggen op de dijk en deels in het plangebied 2 historische huisterpen uit de late middeleeuwen. Ze zijn niet zichtbaar bovengronds. De grond rondom de twee huisterpen laten we ongemoeid, maar er omheen komt de wilgengriend.

Om de wandelaars op het klompenpad deze vondst mee te geven hebben we in overleg met de archeoloog van de gemeente Houten een tekst bedacht die wij plaatsen op informatie plaketten langs deze route.

Duurzaamheid

Zonnepark De Wilgengriend

Eiland Schalkwijk

Duurzaamheid

Als projectgroep hechten wij groot belang aan een duurzame uitvoering van ons project. Onder duurzaamheid verstaan we méér dan alleen de bouw van een zonnepark en de productie van duurzame energie. Bij de bouw en de inrichting van het zonnepark houden wij rekening met de toekomst.

Grondgebruik

We zorgen er voor dat het oorspronkelijke grondgebruik desgewenst mogelijk blijft na de levensduur van het zonnepark. Ook zien we graag dat de aangebrachte natuurelementen behouden blijven voor het Eiland Schalkwijk, haar inwoners en de recreanten. Hierover zijn we in gesprek met de grondeigenaar.

Bouwmaterialen

Om het gebruik van grondstoffen/bouwmaterialen terug te dringen is nagedacht over een zo efficiënt mogelijke bouw en inrichting van het zonnepark. Onze oplossing is o.a. het gebruik van bifacial zonnepanelen. Deze zonnepanelen zijn verkrijgbaar zonder aluminiumlijst wat aanzienlijk scheelt in materiaal en gewicht en dus in de uitstoot van CO2 bij transport en productie. Tevens hebben deze panelen het voordeel dat ze bijna net zo efficiënt licht via de achterkant in elektriciteit kunnen omzetten als aan de voorkant. Daardoor kunnen de panelen ook het licht benutten dat door de grond wordt gereflecteerd en normaliter verloren gaat. Hierdoor wordt de noodzaak nog groter om voldoende licht en vocht toe te laten naar de ondergrond van het zonnepanelen veld. Dit draagt vervolgens weer bij aan een gezondere bodemgesteldheid gedurende en na de levenscyclus van het zonnepark.

Duurzaamheid

Begrazing door schapen

Machinaal onderhoud van het zonnepark zorgt voor overlast voor natuur en omwonenden. Helaas is het nog niet mogelijk geheel zonder machinaal onderhoud het zonnepark te beheren, maar door natuurlijke begrazing door schapen kunnen we een deel van het machinale beheer vervangen en besparen op uitstoot van fossiele brandstoffen.

Inzaaien van gras/kruidenmengsel

Door het diepere wortelstelsel van vlinderbloemigen en kruiden is het droogte toleranter dan monotoon grasland met raaigras en kunnen ook dieper gelegen nutriënten in de bodem benut worden.

De vlinderbloemigen soorten in het kruidenmengsel binden stikstof beter en geven dit af aan omringende planten.

Het vergroot de biodiversiteit doordat kruiden als witte en rode klaver en smalle weegbree meerdere malen gedurende het seizoen bloeien. Dit zijn daarom belangrijke bloeiers voor bijen, hommels en andere vliegende insecten. Al met al zorgt het gras/kruidenmengsel voor een robuuster en diverser systeem boven en onder de grond.

Duurzaamheid

De Wilgengriend

Op ons zonnepark wordt een wilgengriend aangelegd van ruim 1 hectare groot. Deze wilgengriend, een drassig bos van smalbladige wilgen, is van oudsher een karakteristiek onderdeel van het rivieren- en zoetwatergetijdenlandschap. De duurzame eigenschappen van een wilgengriend is de reden om deze te integreren in het zonnepark.

Allereerst heeft de wilgengriend een dubbelfunctie voor mens en natuur. Enerzijds biedt het beschutting aan vogels en kleine zoogdieren en anderzijds zorgt dit bos voor een natuurlijke camouflage voor het zonnepark.

Het voegt diversiteit toe aan het eens zo monotone grasland en slaat ondertussen tijdelijk CO₂ op. De wilgengriend is namelijk een duurzaam bos dat op traditionele wijze beheerd wordt. Dit betekent dat de wilgentenen op de hakhoutstoven doorgaans elke 3 tot 5 worden afgezet. De afzet zal in fasen plaats vinden om de functie van de griend in stand te houden. De afzet wordt gebruikt door wilgenvlechters/rietmakers en als resthout voor bio-verbranding.

Tot slot heeft de wilgenboom de eigenschap om water te zuiveren. Deze eigenschap gaat ons helpen het grasland te verschrallen zodat het kruidengrasmengsel sneller zal gedijen.

(zie bijlage Natuurcompensatie en bufferzone en rapport Nieuwe kansen voor duurzame biomassa: afvalwater zuiveren met wilgen)

Toekomstgerichtheid

Zonnepark De Wilgengriend

Eiland Schalkwijk

Toekomstgerichtheid

Dit projectplan is mede tot stand gekomen met onze blik op de toekomst gericht. Zoals in voorgaande paragrafen blijkt is de toekomst integraal verwerkt in dit projectplan. Zo kijken we ook naar de voortgaande energietransitie en hoe wij een bijdrage kunnen leveren aan de versnelling hiervan.

Om de vaart te houden in de energietransitie en dus ook in de ontwikkeling van zonneparken is het essentieel om de beschikbare transportcapaciteit zo efficiënt mogelijk in te zetten. Middels ons plan houden wij hier rekening mee.

Oost-West oriëntatie

Het oppervlakte van het plangebied willen wij zo efficiënt mogelijk benutten. Naast het verbeteren van de bodemkwaliteit voorkomen we piekbelasting op het net.

Door de keuze voor oost-west oriëntatie van de zonnepanelen wordt de opwek van energie over een groter deel van de dag verspreid. Door gebruik van Bifacial-zonnepanelen worden ook de via de grond weerkaatste zonnestralen opgevangen.

Batterij opslag

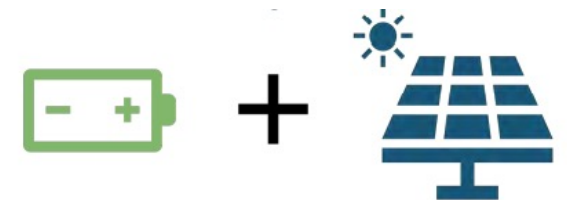
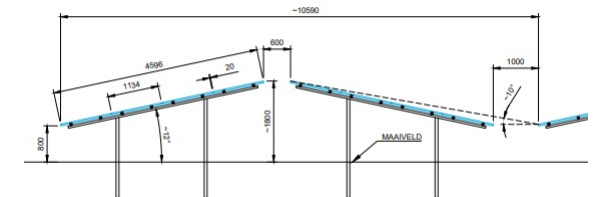
Om de beschikbare transportcapaciteit in de regio Houten zo efficiënt mogelijk in te zetten hebben wij de mogelijkheid van de opslag van energie verkend (zie bijlage offerte batterijopslag). Opslag van energie door middel van batterijen kan een uitkomst bieden voor zonnepark de Wilgengriend. Op zonneparken wordt de maximale opwekpiek maar een paar dagen per jaar behaald. Door tijdens die momenten die pieken op te slaan is er minder transportcapaciteit nodig en kunnen meer projecten in de regio worden aangesloten. Met SemperPower heeft SEW een partner die gespecialiseerd is in batterijopslag. De haalbaarheid van opslag is reeds door SemperPower bevestigd.

CONGESTIE IN UTRECHT

STEDIN™

Vanwege de snelgroeiende hoeveelheid duurzame hoogspanningsnet van TenneT in de regio Utr zonnestroom die niet in dat gebied wordt ver bovenliggende hoogspanningsnet van TenneT elektriciteit op te wekken is bereikt. betekent meer is voor nieuwe aanvragen voor het transportcapaciteit toekennen voor terugleve zonnepanelen).

Toekomstgerichtheid

Alternatieve aansluitmogelijkheden

SolarEnergyWorks is zich als geen ander bewust van de congestie problematiek op het landelijke net.

Als SolarEnergyWorks zijn wij altijd opzoek naar nieuwe oplossingen om het net te ontlasten. Zo worden in Terneuzen, de Noordoostpolder en Almelo alternatieve aansluitingen uitgewerkt waaronder een gesloten distributie netwerk en cable-pooling op een nabijgelegen windpark.

Voor Zonnepark De Wilgengriend willen we een oriënterend onderzoek opstarten naar alternatieve aansluitmogelijkheden. Hiermee kunnen we CDE behulpzaam zijn. Inmiddels is er ontvankelijk offerte aangevraagd en zijn de eerste gesprekken met Stedin gevoerd over netwerkcapaciteit, oost-west opstelling en batterijopslag.

CDE zegt daarover het volgende; “CDE zoekt samen met de bewoners gedurende de gehele exploitatieperiode van het energieproject naar innovatieve oplossingen om piekbelasting op het energienet te verminderen. Cable pooling (o.a. dak-projecten) is een zaak waarbij tijdens de bouw van het energieproject waar mogelijk al rekening mee kan worden gehouden. Tijdens de exploitatiefase blijven zaken als opslag van energie, het produceren van waterstof en eventuele nieuwe toekomstige mogelijkheden de aandacht krijgen.

Toekomstgerichtheid heeft alles te maken met grip en invloed op het energieproject. De veranderingen lijken steeds sneller te gaan. Een energie project waar de omwonenden de regie over voeren is in de tijd wendbaar doordat de gemeenschap in staat is om al naar gelang de ontwikkelingen de doelstellingen aan te passen. Zij gaan over het project van conceptie tot sloop. Tussentijds zijn zij het die kunnen en mogen inspelen op nieuwe technische ontwikkelingen“.

Toekomstgerichtheid

Partijen hechten een groot belang aan de biodiversiteit en bodemgesteldheid van het plangebied. Hierbij is altijd het uitgangspunt om waarde toe te voegen aan het bodemleven. Dit is niet een holle frase maar een verplichting die in het beheersplan wordt opgenomen.

Biodiversiteit

Tijdens de planfase wordt een meerdelige natuurtoets uitgevoerd volgens gestandaardiseerde methodes; de 0-meting. Het doel is om natuurwaarden voor de aanleg vast te stellen zodat na de aanplant van de wilgengriend, struweel en kruidenrijke mengsels de toename van biodiversiteit kan worden gemonitord. Door een periodieke monitoring kan, indien gewenst, worden bijgestuurd. Ook met kleine details houden we rekening. Zo zal het plangebied toegankelijk blijven voor kleine zoogdieren door toepassing van een natuurlijke afrastering.

Ten behoeve van het biodiversiteitsplan is al een rapport opgesteld door de, ter plaatse woonachtige, hydroloog Prof. Dr. Wladimir Bleuten. In het biodiversiteitsplan wordt aansluiting gezocht op lokale doelsoorten voor een ecologische inrichting en beheer voor rand en park, Ten behoeve van de ecologische inrichting in het park is een voorzet gegeven voor het toevoegen van kruidenrijke mengsels in het beplantingsplan.

Bodemkwaliteit verbeteren

Als projectgroep hebben wij niet alleen een grote verantwoordelijkheid voor het realiseren van het zonnepark, maar ook een verantwoordelijkheid als het gaat om de bodemkwaliteit gedurende de levensduur van het zonnepark en daarna. We willen het plangebied daarom netjes achter laten. Met dit plan wordt er voor gezorgd dat de grond van voldoende licht en vocht bediend wordt door de panelentafels vanaf de grond op een minimale hoogte van 80 centimeter te installeren.

Met een doordacht beplantings- en beheerplan krijgen de aangebrachte landschapselementen de juiste aandacht en verzorging. Hiermee wordt o.a. een verbetering van de bodemgesteldheid bewerkstelligd door het verschralen van de bodem, het toevoegen van een kruiden gras mengsel, de wilgengriend en de plas-dras weide.

Gedurende de eerste 5 jaar zal jaarlijks de bodem bemonsterd worden, een zogenaamde nulmeting. Gedurende de eerste vijf jaar worden de onderzoeken periodiek uitgevoerd zodat er conform een PDCA-cyclus, waar nodig, bijgestuurd kan worden.

Planning

Aanwijzing projectlocatie:	4 ^e kwartaal 2021
Indienen projectplan:	4 ^e kwartaal 2021
Aanvraag vergunning:	1 ^e kwartaal 2022
Afgifte vergunning:	3 ^e kwartaal 2022
SDE-ronde:	3 ^e kwartaal 2022
Toekenning SDE++	1 ^e kwartaal 2023
Start bouw:	2 ^e kwartaal 2023
Oplevering:	4 ^e kwartaal 2023

Best practices

Additioneel op de beleidskaders Zonneparken

Als professionle ontwikkelaar kun je een zonnepark realiseren dat voldoet aan alle randvoorwaarden, maar je kunt ook iets extra's doen. SolarEnergyWorks onderscheidt zich graag door deze extra te leveren aan de omgeving zodat er echte meerwaarde ontstaat. Ook in Schalkwijk bieden wij die meerwaarde en dat doen we op de volgende wijze:

- Samenwerking met cooperatie Duurzaam Eiland
- Overleg Natuur en Milieufederatie Utrecht
- 100% Lokaal eigendom
- Educatieve stimulatie
- Versterken van recreatieve waarden
- Betrokkenheid Holland Solar en pro-actief lid Nationaal Consortium Zon in Landschap

Biodiversiteit

Biodiversiteit

Een hele Bijzondere samenwerking: Bijen en de zon gaan goed samen, bijen en zonne-energie ook! Reden voor SolarEnergyWorks en de Nederlandse Bijenhouders vereniging (NBV) om de handen ineen te slaan. Sinds 2018 heeft SolarEnergyWorks een intensieve samenwerking met de NBV, waarbij we gezamenlijk optrekken om de zonneparken optimaal biodivers in te richten. NBV adviseert tijdens de planvorming en stuurt vanuit haar vereniging lokale Imkers aan invulling te geven aan de landelijke initiatieven.

Verder geeft de NBV haar input en uiteindelijk goedkeuring aan de plannen welke door onze landschapsarchitect worden uitgewerkt. Er wordt kennis gedeeld over beplanting en de inrichting van bijvoorbeeld hagen, bloem-, kruidenrijk grasland en bosstroken/struwelen. Daarnaast biedt de samenwerking de mogelijkheid om als enige in Nederland als vaste waarde een Imker en bijenstal in de inrichting op te nemen. Waarbij bijenhotels, houtwallen en struwelen de wilde bij alle kansen bieden, zal de imker met zijn bijenvolken de verbinding vormen voor bestuivers en andere diersoorten.

Best practice

Inspanningen op onze pilotlocatie Aadijk Almelo hebben ervoor gezorgd dat Arcadis onze aanpak overneemt als 'best practice'. Dit als onderdeel van haar studie in opdracht van de Europese Commissie voor het vaststellen van de richtlijnen om bij te dragen aan het behoud van wilde bestuivers op zonneparken.

Europese Commissie

 ARCADIS

Betrokkenheid Holland Solar

SolarEnergyWorks is actief lid van de branchevereniging Holland Solar, samen met haar vakgenoten informeren, verbinden en professionaliseren we de Nederlandse zonne-energiesector.

Gedragscode Zon op Land

Op 13 november 2019 hebben negen partijen de Gedragscode Zon op Land getekend. Het gaat om de brancheorganisatie Holland Solar, de vereniging van omwonenden van energieprojecten NLVOW, Energie Samen, Greenpeace, Milieudefensie, Natuur & Milieu, de Natuur en Milieufederaties, Natuurmonumenten, en de Vogelbescherming. Samen vertegenwoordigen deze organisaties meer dan 2 miljoen Nederlanders, 400 energiecoöperaties, 1000 lokale natuur- en milieugroepen, vele bewonersgroepen en 170 bedrijven in de zonne-sector.

Met de code erkennen de organisaties dat zon op land nodig is voor het halen van de doelen van de energietransitie. Daarvoor zullen leden van Holland Solar wel de volgende principes hanteren:

1. Betrekken van omwonenden in de keuzes over het plan, het ontwerp en de mogelijkheid financieel te participeren. Betrekken van omwonenden in de keuzes over het plan, het ontwerp en de mogelijkheid financieel te participeren.
2. Door een goede locatiekeuze en vormgeving meerwaarde bieden aan de omgeving: de natuur ter plekke zal erop vooruit moeten gaan; omwonenden zullen mee kunnen profiteren.
3. Zorgen dat het oorspronkelijk grondgebruik desgewenst mogelijk blijft na de levensduur van het zonnepark; zowel planologisch als fysiek (geen afval, vervuiling; goede bodemkwaliteit).

Het is een doorbraak dat organisaties met uiteenlopende belangen samen tot een gedragscode over zon op land zijn gekomen. Het is de overtuiging van de ondertekenaars van deze code dat zonneparken een gebied mooier en waardevoller kunnen maken.

EcoCertified Solar Parks

Een consortium met Wageningen University & Research, TNO, Eelerwoude, NL Greenlabel, 8 provincies en leden van Holland Solar gaan het effect van beheer in zonneparken op bodemkwaliteit en biodiversiteit onderzoeken. Het consortium heeft hiertoe bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 3,1 miljoen euro subsidie aangevraagd voor het project EcoCertified Solar Parks. Het projectvoorstel is geïnitieerd binnen het Nationaal Consortium Zon in Landschap.

Natuur inclusieve zonneparken

Het consortium zal onder leiding van de WUR over een periode van 4 jaar in 20 bestaande zonneparken 5 verschillende beheermethodes bestuderen.

Dit onderzoek zal uiteindelijk leiden tot een wetenschappelijk onderbouwd, transparant en openbaar certificaat voor natuur inclusieve zonneparken.

Holland Solar zet hiermee een belangrijke stap om de gedragscode Zon op Land te vertalen naar kwantitatieve richtlijnen. Gezamenlijk gaan alle partijen aan de slag met het creëren van beheer- en ontwerprichtlijnen zodat zonneparken op land niet alleen een goede bijdrage leveren aan de energietransitie, maar ook de algehele biodiversiteit en ecologische staat verbeteren. In de gedragscode Zon op Land is namelijk de toename aan biodiversiteit op zonneparken en de bijbehorende monitoring afgesproken. Met de betrokkenheid van de provincies wordt geborgd dat de kennis die opgedaan wordt ook lokale overheden helpt in het vormgeven van vergunningseisen.

Slotwoord

Met dit projectplan bieden wij de gemeente Houten en inwoners van de gemeente Houten een kans om op een aantrekkelijke en professionele wijze de klimaatdoelstellingen in te vullen. Graag starten wij het gezamenlijke proces op om het zonnepark De Wilgengriend succesvol te realiseren.

De gemeenschap dient een energieproject in handen te krijgen dat zijn uitstraling zal hebben tot ver voorbij de grenzen van de gemeente.

SolarEnergyWorks

Contact

Levi Boerman

levi.boerman@solar-ew.com

+31 6 50812982

Arno Gerritsen

arno.gerritsen@solar-ew.com

+31 6 42496999

Bezoekadres

Winthontlaan 200

Postbus 85183

3508 AD Utrecht

KvK Utrecht: 57445427

BTW: NL 8525.82.997.B.01

www.solar-ew.com

SolarEnergyWorks